

СИЛАБУС КУРСУ «Соціологія масової комунікації»

2022/2023 н. р.

Ступінь вищої освіти - **бакалавр**
Освітньо-професійна програма «Видавнича справа та медіакомунікації»
Галузь знань: **06 Журналістика**
Спеціальність: **061 Журналістика**
Компонент освітньої програми – обов'язкова дисципліна
Рік підготовки – 3(1) рік, семестр – VI (1)
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

Дні занять: **згідно з розкладом**
Консультації: **згідно з розкладом**

Керівник курсу - **Фінклер Юрій Едуардович**, викладач ЦК журналістики, доктор філологічних наук, професор
Контактна інформація – bubabu@meta.ua

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Соціологія масової комунікації» розглядає принципи, методи, прийоми опрацювання соціологічної інформації з приводу діяльності масової комунікації в сучасному українському інформаційному ринковому просторі.

Метою курсу «Соціологія масової комунікації» є ознайомлення студентів з принципами і методами проведення соціологічних досліджень в сучасних масовокомунікаційних процесах, методиками опрацювання отриманих даних. При цьому верховенство повинні мати такі поняття, як мета, обсяг, принцип і сутність проведеного соціологічного дослідження. Студенти повинні чітко розуміти, яким чином формуються і як наповнюються конкретним змістом соціологічні потреби в галузі масової комунікації. Власне, цією головною метою і визначається вся різноманітність завдань курсу «Соціологія масової комунікації», скерованих на формування у майбутнього редактора відповідних знань, вмінь та навичок проведення соціологічних досліджень, опрацювання їхніх результатів та врахування їх у своїй редакторській практиці.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
32/22	Змістовий модуль I. Основи соціології масової комунікації		
4/4	Тема 1.1. Роль соціології масової комунікації у сучасному розвитку комунікативних процесів. Завдання соціології масової комунікації.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
4/2	Тема 1.2. Об'єкт соціології масової комунікації, його сутність та зміст..	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 1.3. Предмет соціології масової комунікації, його формування в залежності від комунікативної ситуації в суспільстві.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Захист міні-проектів, питання
4/2	Тема 1.4. Принципи соціології масової комунікації, їхнє прикладне втілення.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Практичне завдання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
6/4	Тема 1.5. Методи соціології масової комунікації, особливості їхнього застосування на практиці	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
6/2	Тема 1.6. Функції соціології масової комунікації, їхні верифікації в залежності від виду комунікації.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 1.7. Структура соціології масової комунікації.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
48/18	Змістовий модуль II. Соціальні інститути і масова комунікація в сучасній Україні		
6/2	Тема 2.1. Соціальна структура. Її поєднання з масовою комунікацією. Соціальні групи в сучасній Україні.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
6/4	Тема 2.2. Відносини між соціальними групами.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
6/2	Тема 2.3. Комунікативна структура сучасної України.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
6/2	Тема 2.5. Територіальна структура сучасної України. Її зв'язок з масовою комунікацією.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
8/4	Тема 2.6. Поняття соціального інституту. Типи, види, категорії соціальних інститутів.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
8/2	Тема 2.7. Місце в соціальних інститутах комунікативних засобів. Структура сучасних комунікативних засобів в контексті їхньої належності до соціальних інститутів	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
8/2	Тема 2.8. Соціальні спільноти в контексті наявності соціальних інститутів.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання

Заочна форма навчання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
14/70	Змістовий модуль I. Основи соціології масової комунікації		
2/10	Тема 1.1. Роль соціології масової комунікації у сучасному розвитку комунікативних процесів. Завдання соціології масової комунікації.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/10	Тема 1.2. Об'єкт соціології масової комунікації, його сутність та зміст..	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/10	Тема 1.3. Предмет соціології масової комунікації, його формування в залежності від комунікативної ситуації в суспільстві.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Захист міні-проектів, питання
2/10	Тема 1.4. Принципи соціології масової комунікації, їхнє прикладне втілення.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Практичне завдання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
2/10	Тема 1.5. Методи соціології масової комунікації, особливості їхнього застосування на практиці	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/10	Тема 1.6. Функції соціології масової комунікації, їхні верифікації в залежності від виду комунікації.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/10	Тема 1.7. Структура соціології масової комунікації.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
12/24	Змістовий модуль II. Соціальні інститути і масова комунікація в сучасній Україні		
2/10	Тема 2.1. Соціальна структура. Її поєднання з масовою комунікацією. Соціальні групи в сучасній Україні.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
-/4	Тема 2.2. Відносини між соціальними групами.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/10	Тема 2.3. Комунікативна структура сучасної України.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/-	Тема 2.5. Територіальна структура сучасної України. Її зв'язок з масовою комунікацією.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/-	Тема 2.6. Поняття соціального інституту. Типи, види, категорії соціальних інститутів.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/-	Тема 2.7. Місце в соціальних інститутах комунікативних засобів. Структура сучасних комунікативних засобів в контексті їхньої належності до соціальних інститутів	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання
2/-	Тема 2.8. Соціальні спільності в контексті наявності соціальних інститутів.	Знати особливості проблеми, що вивчається.	Питання, практичні завдання

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, ситуативні кейси, розв'язування практичних задач.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на практичних (семінарських) заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом розв'язування практичних задач.

У процесі практичного (семінарського) заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до семінарських та практичних занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках, які розміщені у електронному форматі за адресою <http://moodle.gi.edu.ua/course/view.php?id=1090>.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками іншомовної мовленнєвої комунікації.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проєктів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти**

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль*
- *модульний контроль*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання*
- *підсумковий контроль у формі екзамену.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах - спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- публічний виступ - виступи перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень тощо;
- мозковий штурм - творча (креативна) дискусія, що проводиться для того, щоб одержати якнайбільше ідей рішення якоїсь проблеми;
- кейс-метод - групам пропонується інформація, заснована на реальних або вигаданих фактах, вони повинні її детально проаналізувати й виробити рішення.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Підсумковий контроль зазвичай проводиться у формі екзамену, який передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатності комплексно, творчо використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію, розв'язувати практичні завдання тощо.

ТАБЛИЦЯ
розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контр.)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (екзамен)	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	30	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	80	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах:

$$O = 80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 + 80 \cdot 0,3 = 82$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм **академічної доброчесності**, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому фаховому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2 3 не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**.

Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти.**

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

Основні (базові):

1. Власюк О.С., Пирожков С.І. Індекс людського розвитку: досвід України. - Київ: ПрООН, 1995. - 84 с.
2. Бебик В.М. Як стати популярним, перемогти на виборах і утриматись на політичному Олімпі: (Соціологія і технологія політичної боротьби). - Київ: Абрис, 1993. - 125 с.
3. Бебик В.М., Сидоренко О.І. Засоби масової інформації посткомуністичної України / Міжрегіональна Академія управління персоналом; Центр історії української преси. - Київ, 1996. - 121 с.
4. Вовканич С. Національна еліта та інтелектуальний потенціал державотворення / НАН України; Ін-т регіональних досліджень. - Львів, 1995. - 87 с.
5. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології. – К.: Наукова думка, 1993 – 280 с.
6. Зернецька О.В. Нові засоби масової комунікації. Соціокультурний аспект. - Київ: Наукова думка, 1993. - 129 с.
7. Ішмуратов А. Логічний аналіз соціальних рішень // Філософська і соціологічна думка. - 1995. - № 5 - 6. - С. 243 - 244.
8. Онищук В.М. Соціологічний аналіз структури суспільства в умовах кризової ситуації. – К.: Ін-т соціології НАНУ, 1998. – 106 с.
9. Потятиник Б., Лозинський М. Патогенний текст: Монографія. - Львів: Місіонер, 1996. - 295 с.
10. Шаповал Ю.Г. Личностные методы повышения эффективности средств массовой информации. - Киев: Вища школа, 1989. - 63 с.
11. Шаповал М. Соціологія українського відродження. – К.: Наукова думка, 1994 – 186 с.
12. Wilson, Stan Le Roy. Mass Media / Mass Culture: An Introduction. - New York: McCraw-Hill, Inc., 1993 - ХУІІ, 460 р.

Інформаційні ресурси

Назва ресурсу або організації	Електронна адреса
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Харківська державна наукова бібліотека	http://korolenko.kharkov.com/
Національна парламентська бібліотека України	http://www.nplu.kiev.ua/
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua/
Галицький фаховий коледж імені В. Чорновола	http://moodle.gi.edu.ua/
Електронна бібліотека «Діаспоріана».	https://diasporiana.org.ua/
Український мовно-інформаційний фонд НАН України «Словники України» онлайн	https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

	1 тижде нь	2 тижде нь	3 тижде нь	4 тижде нь	5 тижде нь	6 тижде нь	7 тижде нь	8 тижде нь	9 тижде нь	10 тижде нь	11 тижде нь	12 тижде нь	13 тижде нь	14 тижде нь	15 тижде нь	16 тижде нь
Лекції	Л1 Л2	Л3	Л4 Л5	Л5	Л6 Л6	Л7	Л8	Л9	Л10	Л10	Л11	Л12	Л12 Л13	Л13	Л14	Л14
Семінарс ькі	С1	С2	С3	С4	С5	С6	С7 С8	С8	С9 С9	С10	С11 С11	С12	С12	С13	С13 С14	С14
Контроль знань	ПО	ПО	ПО	Т	ПО	ПО	МК1	ПО	Т	ПО	ПО	ПО	Т	ІНДЗ	ПО	МК2

Л1 – лекційне заняття по темі 1

С1 – семінарське заняття по темі 1 ...

ПО – поточне опитування...

Т – письмове тестове опитування з тем

МК1 – модульний контроль 1

ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання